

ИСПИТ ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ)

7. фебруар 2022.

Напомене. Испит траје 180 минута и ради се самостално. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају предати. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ				
Индекс година/број		Презиме и име									
/							ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	ОЦЕНА

ПИТАЊА

1. (а) Написати потпуни систем диференцијалних једначина за споропроменљиво електромагнетско поље у хомогеној линеарној и изотропној средини. (б) Написати изразе за дивергенцију и ротор магнетског вектор-потенцијала у споропроменљивом електромагнетском пољу. (в) Извести диференцијалну једначину коју задовољава магнетски вектор-потенцијал.

(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

2. Одредити снагу Цулових губитака у узорку биолошког ткива у облику правог цилиндра, полупречника $a = 3,2 \text{ cm}$, висине $h = 1 \text{ cm}$, специфичне проводности $\sigma = 0,24 \text{ S/m}$ и пермеабилности μ_0 , који се налази у хомогеном споропроменљивом простопериодичном магнетском пољу учестаности $f = 64 \text{ MHz}$ и ефективне вредности магнетске индукције $B = 5 \mu\text{T}$. Вектор поља паралелан је оси цилиндра. Занемарити утицај магнетског поља услед струја индукованих у ткиву.

--

3. (а) Написати интегралне изразе, у комплексном облику, за електрични скалар-потенцијал и магнетски вектор-потенцијал запреминских брзопроменљивих струја, комплексног вектора густине $\mathbf{J}$ и кружне учестаности ω . (б) Полазећи од израза под (а) и везе вектора јачине електричног поља и потенцијала, извести израз за одговарајући комплексни вектор јачине електричног поља. Средина је вакуум.

(а)	(б)
-----	-----

4. Полазећи од најопштијег облика исказа Поинтингове теореме у временском домену, извести исказ теореме за случај домена потпуно обухваћеног савршеним проводником, у коме постоје временски константни извори електромагнетског поља. Образложити одговор.

--

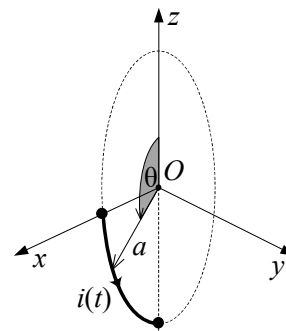
5. (а) Одредити тренутну вредност интензитета вектора датог комплексним изразом $\underline{\mathbf{F}} = \sqrt{2} \mathbf{i}_y - j3\sqrt{2} \mathbf{i}_z$. (б) Скицирати, у функцији времена, криву, коју у простору описује врх вектора $\mathbf{F}$, као и њен смер.

(а)	(б)
-----	-----

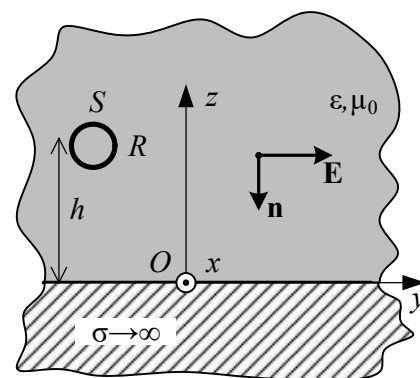
6. Дат је израз комплексног вектора јачине електричног поља равнoг, униформног, линеарно поларизованог ТЕМ таласа, кружне учестаности ω , $\underline{\mathbf{E}} = E e^{-j\beta(x-2y)/\sqrt{3}} \mathbf{i}_z$, где је $\beta = \omega\sqrt{\epsilon_0\mu_0}$ фазни коефицијент. Средина је вакуум. Одредити израз за комплексни вектор јачине магнетског поља овог таласа $\underline{\mathbf{H}}$.

ЗАДАЦИ

1. У вакууму, дуж контуре у облику кружног лука полупречника a , који се налази у xOz -равни и заклапа угао $\pi/2$, постоји брзопроменљива простиопериодична струја, дата изразом $i(t) = \sqrt{2}I_0 \cos\theta \cos\omega t$, где је I_0 константа, ω кружна учестаност, а θ је угаона координата која се рачуна од z -осе, као на слици. Одредити у комплексном облику (а) расподелу наелектрисања на контури, (б) електрични скалар-потенцијал на y -оси и (в) магнетски вектор-потенцијал на y -оси.

2. Раван униформан линијски поларизован ТЕМ талас, ефективне вредности јачине електричног поља E и учестаности f , наилази из диелектрика, пермитивности ϵ , нормално на савршено проводну раван, као на слици. За координатни систем са слике одредити у комплексном облику (а) векторе јачине електричног и магнетског поља у диелектрику и (б) расподелу индукованих наелектрисања и струја на раздвојној површи. (в) Ако је $E = 12 \text{ mV/m}$, $f = 6 \text{ GHz}$ и $\epsilon = 4\epsilon_0$, израчунати снагу Цулових губитака у електрички малој контури, отпорности $R = 8 \Omega$ и површине $S = 0,2 \text{ cm}^2$, која лежи у yOz -равни на висини $h = 7,5 \text{ cm}$.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА
ИСПИТА ИЗ ЕЛЕКТРОМАГНЕТИКЕ (ОГ),
ОДРЖАНОГ 7. ФЕБРУАРА 2022. ГОДИНЕ**

ПИТАЊА

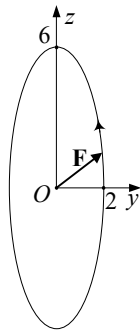
1. (a) $\text{rot } \mathbf{E} = -\mu \frac{\partial \mathbf{H}}{\partial t}$, $\text{rot } \mathbf{H} = \sigma \mathbf{E}$, $\text{div } \mathbf{E} = \frac{\rho}{\epsilon}$, $\text{div } \mathbf{H} = 0$. (б) $\text{div } \mathbf{A} = 0$, $\text{rot } \mathbf{A} = \mathbf{B}$. (в) $\Delta \mathbf{A} = -\mu \mathbf{J}$.

2. $P_J = \frac{4\pi^3 f^2 B^2 a^4 \sigma h}{8} \approx 4 \text{ mW}$.

3. (a) $\underline{V} = -\frac{1}{4\pi\epsilon_0 j\omega} \int \frac{\text{div } \mathbf{J} e^{-j\beta R}}{R} dv$, $\underline{\mathbf{A}} = \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{\mathbf{J} e^{-j\beta R}}{R} dv$. (б) $\underline{\mathbf{E}} = -j\omega \frac{\mu_0}{4\pi} \int \frac{\mathbf{J} e^{-j\beta R}}{R} dv - \frac{1}{4\pi\epsilon_0 j\omega} \int \frac{\text{div } \mathbf{J} (1 + j\beta R) e^{-j\beta R}}{R^2} dv$.

4. $p_{\text{gen}} = p_J$. Енергија извора поља претвара се у топлоту (Џулове губитке) у домену.

5. (a) $F(t) = \sqrt{4 + 32(\sin \omega t)^2}$. (б)

6. $\underline{\mathbf{H}} = E \sqrt{\frac{\epsilon_0}{\mu_0}} e^{-j\beta(x-2y)/\sqrt{5}} \frac{-2\mathbf{i}_x - \mathbf{i}_y}{\sqrt{5}}$. Усвојено је да је почетна фаза вектора $\underline{\mathbf{E}}_0$ једнака нули.

ЗАДАЦИ

1. (a) $\underline{Q}_1(\theta = \pi/2) = 0$, $\underline{Q}_2(\theta = \pi) = -\frac{I_0}{j\omega}$, $\underline{Q}' = \frac{I_0}{j\omega a} \sin \theta$. (б) $\underline{V} = 0$. (в) $\underline{\mathbf{A}} = \frac{\mu_0 I_0 a}{16\pi \sqrt{y^2 + a^2}} e^{-j\beta \sqrt{y^2 + a^2}} (\pi \mathbf{i}_x + 2\mathbf{i}_z)$.

2. (a) $\underline{\mathbf{E}}_{\text{rez}} = j2E \sin(\beta z) \mathbf{i}_y$, $\underline{\mathbf{H}}_{\text{rez}} = 2 \frac{E}{Z} \cos(\beta z) \mathbf{i}_x$, где је $Z = \sqrt{\mu_0 / \epsilon}$ и $\beta = \omega \sqrt{\epsilon \mu_0}$. (б) $\underline{\rho}_s = 0$, $\underline{\mathbf{J}}_s = 2 \frac{E}{Z} \mathbf{i}_y$.

(в) $P_J = \frac{1}{R} (\omega \mu_0 S \cdot H_{\text{rez}}(z=h))^2 \approx 1,82 \text{ nW}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА ЋЕ БИТИ ОБЈАВЉЕНИ ДО 13. ФЕБРУАРА У 11:00 ЧАСОВА.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У СОБИ 63) ЈЕ 13. ФЕБРУАРА ОД 11:00 ДО 11:30 ЧАСОВА.

Са предмета Електромагнетика